

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030

Oslo 21.10.2013

Deres ref: *Sak 13/2008/LiT*

Høringsuttalelse fra Rådet for psykisk helse til ”Endringer i spesialisthelsetjenesteloven m.m. – oppnevning av kontaktperson

Rådet for psykisk helse er en sentral pådriver for allmenn god psykisk helse i den norske befolkningen. Vi er en nasjonal paraplyorganisasjon for 28 medlemsorganisasjoner, herunder bruker-, pårørende- og interesseorganisasjoner. Videre er fagprofesjonene og flere universiteter og høyskoler medlemmer hos oss.

Blant mennesker med psykiske lidelser finner man en mindre gruppe pasienter og brukere som i lange perioder av livet, eller hele livet, kan ha behov for komplekse, sammensatte og koordinerte tjenester. En tydelig plassert og kompetent koordinatorkompetanse både i spesialisthelsetjenesten og i de kommunale tjenestene er avgjørende for kvaliteten på det samlede tjenestetilbudet til brukere med alvorlige psykiske helseproblemer. Det er som regel i overgangen mellom tjenester og tiltak at tjenestene ”glipper” og brukere opplever forverring både i helsetilstand og i livskvalitet.

Vi gir vår tilslutning til forslaget om at hovedregelen i spesialisthelsetjenesteloven, at koordinator bør være lege, fjernes. Men vi må opprettholde dagens krav om at koordinator i spesialisthelsetjenesten skal være helsepersonell. Vi er derimot uenige i at betegnelsen ”koordinator” skal erstattes med ”kontaktperson” av pedagogiske hensyn. Vi mener at det vil utydeliggjøre funksjonen, selv om den bare er tenkt å være en ”sette i gang-funksjon”, dermed overlates koordineringsansvaret til brukeren. Dette er uakseptabelt.

Mennesker med psykiske lidelser trenger en koordinator med kompetanse og myndighet til å bistå i koordineringen av et kontinuerlig og helhetlig pasientforløp i en fase da de selv kanskje ikke har helse til å ta ansvar for dette. For mennesker med psykiske problemer, er det også avgjørende at de får etablert en relasjon og et tillitsforhold til en koordinator. Alle relasjonsbruddene i et pasientforløp kan oppleves belastende. Brukernes behov er derfor ikke ivaretatt gjennom forslaget om at de skal få navn og telefonnummer til en kontaktperson de kan kontakte hvis de mener de trenger det.

Vi mener at endringsforslagene til spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven

Medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - Støtteforening, Hvitte Ørn, Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser (IKS), LLH - Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Kirkens SOS, Kirkens Sosialtjeneste, Norges Røde Kors, Norsk Tourrette Forening, Rådgiving om Spiseforstyrrelser, Voksne for barn, Den norske legeforening, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen (FO), Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Fergesels- og Frømsorgsforbund, Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Høgskolen i Buskerud, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Universitetene i Agder, Bergen, Oslo og Tromsø.

utydeliggjør koordinatorkfunksjonen ytterligere ved å forslå at koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet ikke skal ha et ansvar som omfatter oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator i spesialisthelsetjenesten.

Kort oppsummert mener Rådet for psykisk helse derfor:

1. Hovedregelen i spesialisthelsetjenesteloven om at koordinator bør være lege kan fjernes, så lenge dagens krav om at koordinator i spesialisthelsetjenesten skal være helsepersonell.
2. Ivaretagelse av brukernes behov krever kompetente koordinatører. Ansvaret for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinatører må derfor tydeliggjøres i lovverket.
3. Begrepet "koordinator" må beholdes både i spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Rollen skal innebære noe kvalitativt mer enn å være en kontaktperson som kan nås pr. telefon hvis pasienter og brukere med behov for sammensatte tjenester skulle trenge det.

Med vennlig hilsen
Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen
generalsekretær